

Bestuurdersaansprakelijkheid en schuldeisersbenadeling

Soms is de incasso van een vordering geen gemakkelijke opgave. In het bijzonder niet als er verhaal gezocht moet worden op de bestuurder van een niet betalende debiteur vennootschap. De heer Lunderstädt kan dit beamen. Ondanks een zeer lange adem vond hij zijn Waterloo bij de Hoge Raad, die in zijn uitspraak van 8 juli 2005 nader verfijnde wanneer een bestuurder persoonlijk aansprakelijk is voor rechtshandelingen aangegaan door de door hem bestuurde vennootschap en welke eisen aan de inrichting van een daartoe strekkende vordering dienen te worden gesteld.

Feiten

Een vennootschap werd in 1995 veroordeeld tot betaling van een geldsom van DM 723.000,-- aan Lunderstädt, op grond van gevorderde schade wegens wanprestatie terzake de aankoop van een jacht. Die vennootschap is vervolgens failliet verklaard. Lunderstädt heeft zijn vordering uit hoofde van het vonnis ingediend bij de curator. Voor datum faillissement van de vennootschap hebben er aanzienlijke dividenduitkeringen plaatsgevonden aan de enig aandeelhouder van de vennootschap en er zijn activa overgedragen aan een groeps-maatschappij van de vennootschap zonder proportionele vergoeding. De curator trof een vrijwel lege boedel aan en heeft met de bestuurder van de vennootschap en de groepsmaatschappij een regeling getroffen met enkele crediteuren, ech-

ter niet met Lunderstädt. De curator heeft verder geen acties tegen de bestuurder ondernomen.

Hoge Raad

Lunderstädt heeft rechtsmaatregelen getroffen en de vordering van hem berustte op de stelling dat de bestuurder van de vennootschap en de groepsmaatschappij onrechtmatig hebben gehandeld jegens Lunderstädt door de activa van de vennootschap aan verhaal te onttrekken, dan wel door hiervan te profiteren en daaraan mee te werken. De Rechtbank wijst de vordering van Lunderstädt toe, in tegenstelling tot het Hof. Het Hof legt het standpunt van Lunderstädt zo uit dat het handelen van de bestuurder van de vennootschap en de groepsmaatschappij in het bijzonder jegens Lunderstädt onrechtmatig was doordat zijn vordering niet volledig verhaalbaar is geworden. Hiermee komt tot uitdrukking dat het Hof de vordering uitlegt als specifieke schuldeisersbenadeling in plaats van generieke schuldeisersbenadeling.

Bij generieke schuldeisersbenadeling gaat het om beleidskeuzen die de verhaalspositie van alle schuldeisers schaden. Concrete wetenschap van benadeling wat betreft de omvang en de identiteit speelt dan een geringe rol. Het doet dus niet ter zake of de betrokken bestuurders wisten welke crediteuren zouden worden benadeeld en in welke mate. Bij specifieke schuldeisersbenadeling gaat het om handelingen gericht op het beletten of verkleinen van verhaal door één of enkele specifiek

beoogde schuldeisers, dan wel als de debiteur onvoldoende zorg in acht neemt om de belangen van één of meer specifieke schuldeisers niet in gevaar te brengen.

De Hoge Raad is van mening dat het Hof het beroep terecht heeft verworpen. Een saillant detail is dat nog wordt gemeld dat de vordering van Lunderstädt hoogstwaarschijnlijk toewijsbaar was als hij zich duidelijk had beroepen op generieke schuldeisersbenadeling. Dat zal voor Lunderstädt, die sinds 1995 zijn vordering tracht te incasseren, anno 2005 een zeer bittere pil geweest zijn...

Het is van belang om stil te staan bij de positie, die de schuldeiser innam ten tijde van de handelingen die de ondergang van de vennootschap bewerkstelligde. In de onderhavige casus was Lunderstädt ten tijde van de dividenduitkeringen en de overdracht van activa slechts één van de bestaande schuldeisers. De betwiste handelingen benadeelde de positie van alle schuldeisers en was daarom te beschouwen als generieke schuldeisersbenadeling. Als gezegd, het Hof legde de vordering van Lunderstädt uit als specifieke schuldeisersbenadeling. Blijkbaar was Lunderstädt onvoldoende doordrongen van het belang van dit onderscheid en heeft hij zijn vordering met het oog daarop niet of onvoldoende duidelijk ingekleed.

Conclusie

Een bestuurder kan zowel aansprakelijk zijn voor beleidskeuzen die de verhaals-

vervolg pagina 4

positie van alle schuldeisers schaden (generieke schuldeisersbenadeling) als voor beleidskeuzen die de verhaalspositie van één of enkele specifiek beoogde

schuldeisers schaden (specifieke schuldeisersbenadeling). Uit het onderhavige arrest blijkt dat een ondernemer, die als benadeeld schuldeiser een procedure wil starten, goed doordrongen moet zijn van dit onderscheid.

mr. W. (Wouter) Vermaas
+31 (0)30 2121 605
wouter.vermaas@cms-dsb.com
Banking & Finance / Insolvency